

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту
Кафедра фінансових технологій і підприємництва

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

Удосконалення механізму управління прибутком підприємства

спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Студентки Голобородько Жанни Миколаївни

Групи Ф.мдн-11

Подається на здобуття освітнього ступеня магістр.

Кваліфікаційна робота магістра містить результати власних досліджень.
Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на
відповідне джерело _____ Ж.М.Голобородько

(підпис)

Керівник ст. викл., к.е.н. Г.В. Салтикова _____

(підпис)

Суми 2022

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту
Кафедра фінансових технологій і підприємництва

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри, д.е.н.,

проф. _____ Л.Л. Гриценко

(підпис)

«20» _____ 06 _____ 2022 р.

ЗАВДАННЯ

до кваліфікаційної роботи магістра

Студент(-ка) групи Ф.мдн-11 інституту (центру) ЦЗДВН
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Голобородько Жанни Миколаївни

Тема роботи: Удосконалення механізмів управління прибутком підприємства

Затверджено наказом по СумДУ № №1056 - VI від «10» 11 2022 р.

Термін здачі студентом завершеної роботи «20» 12 2022 р.

Вихідні дані до роботи: нормативні й законодавчі акти, матеріали статистичної звітності, інструкції та положення, матеріали монографій, періодичних видань, підручників і навчальних посібників, дані фінансової звітності суб'єктів господарювання, організацій та установ тощо.

Зміст основної частини роботи (перелік питань для розроблення): Теоретичні основи формування і використання прибутку підприємства. Проаналізовано механізм підприємства. Проаналізовано основні параметри та результати фінансово-господарської діяльності підприємства. Розроблено пропозиції щодо удосконалення управління прибутком підприємства на прикладі ТОВ «Кролевецький комбікормовий завод»

Дата видачі завдання: «20» 06 2022 р.

Керівник кваліфікаційної роботи: _____ Г.В. Салтикова

(підпис)

Завдання прийнято до виконання « 20» 06 2022 р. _____ Ж.М.Голобородько

(підпис)

РЕФЕРАТ

Магістерська робота: 45 с., 1табл., 5 рис. 31 джерело

Актуальність теми дослідження ґрунтується на тому, що сучасні умови розвитку економіки взагалі продукують багато питань до кожної окремої організації з приводу мети її функціонування та засобів досягнення. На перший план виходять питання прибутку, але вже під іншим кутом зору, а саме: не тільки як збільшити прибуток, а як його розподілити з найбільшою ефективністю.

Мета дослідження: формування пропозицій щодо джерел збільшення прибутків підприємства та їх ефективного використання.

Об'єкт дослідження: процеси формування та перерозподілу прибутку і встановлення джерел їх формування.

Предмет дослідження: фінансові відносини підприємства стосовно формування прибутку, можливості збільшення прибутків та їх ефективне використання.

Методи дослідження, що були застосовані в процесі дослідження та обробки матеріалів: індукція і дедукція, аналіз та синтез, табличні, графічні, статистичні методи та інші.

Структура роботи. У першому розділі досліджено теоретичні аспекти формування і використання прибутку підприємства., визначено сутність, види та функції прибутку як економічної категорії. У другому розділі роботи досліджено механізм управління прибутком підприємства та основні напрямки розподілу і використання прибутку підприємства. У третьому розділі досліджено основні параметри управління прибутком підприємства на прикладі ТОВ «Кролевецький комбікормовий завод», розроблено пропозиції щодо удосконалення управління прибутком підприємства на прикладі ТОВ «Кролевецький комбікормовий завод».

ПРИБУТОК, УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ, ВИТРАТИ,
ВИРОБНИЦТВО, ПІДПРИЄМНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ, ГРАНТ,
КРЕДИТУВАННЯ, ІНОЗЕМНІ ІНВЕСТИЦІЇ

ЗМІСТ

	<i>Стор.</i>
ВСТУП	5
1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ І ВИКОРИСТАННЯ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВА	9
1.1 Визначення сутності, видів та функцій прибутку, як економічної категорії	9
1.2 Особливості формування прибутку підприємства	12
2 АНАЛІЗ МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ ПІДПРИЄМСТВА.....	17
2.1 Основні напрямки розподілу і використання прибутку підприємства	17
2.2 Аналіз резервів збільшення прибутку підприємства	22
3 ХАРАКТЕРИСТИКА ОСНОВНИХ ПАРАМЕТРІВ УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ ПІДПРИЄМСТВА НА ПРИКЛАДІ ТОВ «КРОЛЕВЕЦЬКИЙ КОМБІКОРМОВИЙ ЗАВОД»	24
3.1 Оцінка основних параметрів та результатів фінансово-господарської діяльності підприємства	24
3.2 Особливості управління прибутком підприємства	25
3.3 Пропозиції щодо удосконалення управління прибутком підприємства на прикладі ТОВ «Кролевецький комбікормовий завод».....	28
ВИСНОВКИ	38
ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ	42

ВСТУП

Постійні зміни в економічному середовищі України, глобальна трансформація всієї світової економіки, яка пов'язана з серйозними санкційними змінами у світі, постійно впливає на макросередовище функціонування підприємств. Крім того, відбуваються постійні зміни в правовому середовищі, а всі спроби виходу на міжнародні ринки призводять до необхідності імплементувати вимоги міжнародних стандартів для подолання технічних бар'єрів.

Подібні передумови взагалі продукують багато питань до кожної окремої організації з приводу мети її функціонування та засобів досягнення. На перший план виходять питання прибутку, але вже під іншим кутом зору, а саме: не тільки як збільшити прибуток, а як його розподілити з найбільшою ефективністю. Категорія прибуток не викликає питань найпростіше визначення прибуток - це різниця між всіма доходами і всіма витратами організації, в даному випадку сутність категорії. Описується все короткою формулою: $Pr=TR-TC$. Але, на жаль, для практичної діяльності підприємства цього замало і для науковців також. Дуже багато питань виникає стосовно природи формування прибутку і факторів, які реально впливають на прибутковість. Економічна теорія говорить, що природа прибутку пов'язана з нормою прибутковості капіталу, платою за управлінський талант та «платою за ризик». Діяльність організації, яка переслідує комерційні цілі одночасно пов'язана зі значною кількістю факторів, які впливають на прибутковість. Питанням прибутку і його збільшенням займається величезна кількість наукових дисциплін та прикладних практик у тому числі: фінансовий менеджмент, інноваційний ризик-менеджмент, інвестиційне управління, інноваційний менеджмент. Перелік набагато ширший, а вказані практики стосуються тільки управління.

У контексті нових умов економіки та політики України питання розподілу прибутку є також дуже актуальним. Прибуток є джерелом для продовження розвитку підприємства: оновлення технологічного оснащення підприємства, розробка нових технологій. При цьому також необхідно враховувати той факт, що іншими джерелами фінансування підприємства є кредитування та докапіталізація. В умовах від початку 2020 року подібні процеси сильно ускладнені, хоча і до 2020 року це було проблемою для українських підприємств. Отже, очевидним стає той факт, що прибутки мають бути збільшені та ще й ефективно мають бути використані для подальшого розвитку. І будь-які законні методи розподілу та ефективного використання Pr мають бути задіяні.

Мета дослідження: формування пропозицій щодо джерел збільшення прибутків підприємства та їх ефективного використання.

Об'єкт дослідження: процеси формування та перерозподілу прибутку і встановлення джерел їх формування.

Предмет дослідження: фінансові відносини підприємства стосовно формування прибутку, можливості збільшення прибутків та їх ефективне використання.

Методи дослідження, що були застосовані в процесі дослідження та обробки матеріалів: індукція і дедукція, аналіз та синтез, табличні, графічні, статистичні методи та інші.

Завдання дослідження :

1. Провести аналіз механізму управління прибутком на підприємстві з подальшим виокремленням напрямів удосконалення управління прибутком на підприємстві.
2. Розглянути сутність управління прибутком, його інструменти.
3. Проаналізувати головні умови для забезпечення ефективного управління прибутком.

4. Дослідити сутність, види та функції прибутку, як економічної категорії;
5. Виявити особливості формування прибутку на підприємстві;
6. Визначити оцінку формування і використання чистого прибутку товариства;
7. Знайти резерви збільшення прибутку суб'єктів господарювання та вдосконалити політику розподілу прибутку.

Практичне значення одержаних результатів полягає у можливості їхнього прикладного застосування для визначення, обґрунтування та розроблення основних складових стратегії управління прибутком промислового підприємства. Фактологічну основу для застосування методів дослідження фінансового становища підприємства виступають загальнодоступні фінансові дані - форми бухгалтерської звітності й додатки до них.

Фактологічну (інформаційну) основу дослідження склало національне законодавство з економічних питань, Міністерства фінансів та Національного банку України, дані офіційних сайтів Державної служби статистики, публікації українських та закордонних авторів.

Структура роботи. Магістерська робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, переліку посилань. У першому розділі досліджено теоретичні аспекти формування і використання прибутку підприємства., визначено сутність, види та функції прибутку як економічної категорії. У другому розділі роботи досліджено механізм управління прибутком підприємства та основні напрямки розподілу і використання прибутку підприємства. У третьому розділі досліджено основні параметри управління прибутком підприємства на прикладі ТОВ «Кролевецький комбікормовий завод», розроблено пропозиції щодо удосконалення управління прибутком підприємства на прикладі ТОВ «Кролевецький комбікормовий завод». Значну увагу приділено аналізу інвестиційної привабливості України та стану

іноземного інвестування для українських підприємств заради отримання максимального прибутку для підприємств.

У третьому розділі досліджено основні параметри управління прибутком підприємства на прикладі ТОВ «Кролевецький комбікормовий завод». Проаналізовано основні параметри та результати фінансово-господарської діяльності підприємства. Визначено особливості управління прибутком підприємства. Розроблено пропозиції щодо удосконалення управління прибутком підприємства на прикладі ТОВ «Кролевецький комбікормовий завод». Цей напрямок роботи може бути використаний для покращення управління прибутком підприємства.

I ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ І ВИКОРИСТАННЯ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Визначення сутності, видів та функцій прибутку як економічної категорії

Поняття «прибутку» можна визначити як економічну категорію розвинутого виробництва. Тобто, прибуток являє собою систему відносин між підприємцями і найманими працівниками щодо процесу виробництва та розподілу вартості, яка розглядається у формі перевищення витрат над вкладеним капіталом.

У той же час прибуток слід розглядати як результат продукт господарської діяльності окремого підприємства або галузі економіки. Тобто, його можна визначити як грошову різницю між виручкою, отриманою від продажу товару чи послуг і сумою витрат на її виробництво. Так можна відзначити кількісне значення прибутку. Водночас прибуток визначається як суспільна форма вияву додаткової вартості. Так визначається якісне вираження прибутку.

Проаналізувавши сучасну науково-методичну літературу, можна сказати, що прибуток визначають як винагороду за підприємницьку діяльність або компенсацію за ризик у підприємницькій діяльності. Прибуток є фінансовою формою вартості додаткового прибутку.

При цьому слід мати на увазі, що саме формування прибутку відбувається через ціни, за якими реалізуються товари. Зрештою прибуток виступає як матеріальна цінність від уже реалізованих товарів. При цьому прибуток ми починаємо розуміти як дохід отриманий в процесі реалізації товару. Однак дохід виникає лише у безпосередньому виробництві товару. Величина даного прибутку залежить від таких факторів: об'єму реалізації продукції та її собівартості.

Тобто, кількісне значення прибутку можна охарактеризувати як різницю між прибутком підприємства від реалізації товарів та загальними витратами на їх виробництво. Водночас у літературі розрізняють поняття "економічний прибуток" та "бухгалтерський прибуток". При цьому бухгалтерський прибуток – це частина доходу організації, який залишається від загальної виручки підприємства за вирахуванням явних витрат. Економічний прибуток – це загальний дохід фірми за вирахуванням усіх витрат виробництва. В західній літературі економічний дохід ще звать чистим, що говорить про ефективність використання виробничих ресурсів суб'єктом підприємницької діяльності.

На основі аналізу слід сказати, що варто виділити такі форми прибутку, як балансовий та чистий. При цьому балансовий прибуток можна визначати як загальну суму доходу від усіх видів доходів за виключенням збитків. Це відзначається у бухгалтерському балансі фірми. Чистий дохід – це частина балансового доходу, яка лишається в розпорядженні фірми після сплати податків та інших платежів до бюджету, виплати відсотків за кредити тощо. Отриманим чистим прибутком суб'єкти господарювання можуть користуватися на свій погляд. За гарних умов його використовують на створення резервного фонду, поповнення статутного капіталу фірми та інші напрями.

Основні функції прибутку є такі: облікова, розподільча та стимулююча.

Облікова функція полягає у тому, що облік дає змогу визначити оцінку ефективності господарської діяльності підприємства.

Розподільча функція прибутку визначається як така, що через дохід відбувається регуляція розподілу ресурсів і доходів між суб'єктами діяльності та галузями економіки.

Стимулювальна функція доходу полягає в тому, прибуток використовується як в інтересах суб'єктів господарської діяльності, так і в інтересах найманих працюючих. При цьому дохід одночасно є і кінцевим

фінансовим результатом господарської діяльності підприємства. Тобто, саме дохід викликає інтерес у підприємницьких установ запроваджувати досягнення науково-технічного прогресу, якісприяють зниженню витрат на виробництво.

Зрештою варто відзначити, що доходу у ринковій економіці є найважливішою метою ефективності господарської діяльності.

На основі аналізу науково-методичної літератури, можна сказати, що в залежності від виду діяльності прибуток ділиться на:

- прибуток від реалізації основної діяльності;
- прибуток від несновної діяльності;
- дохід фінансових операцій;
- дохід від неопераційної діяльності;
- дохід від лізингової діяльності.

Водночас в залежності від методики оцінки розрізняють такі види прибутку:

- номінальний прибуток, тобто той, що фактично отримано;
- реальний прибуток – той дохід, що фактично отримано, враховуючи при цьому вплив інфляції.

При цьому в залежності від розміру отриманого прибутку розрізняють мінімальний, нормальний, цільовий та максимальний дохід. Тобто:

- мінімальний прибуток – дохід, розмір якого при оплаті податку відповідає уявленням власника фірми про мінімальний рівень прибутковості.
- Нормальний прибуток – дохід, який відповідає нормі доходу на вкладений капітал у галузі.
- Цільовий прибуток – це розмір прибутку, який відповідає встановленим цілям прибутку. До складу такої величини можуть входити потреби на інвестування в розвиток технологічного потенціалу прибутку, розвиток науково-дослідних та науково-конструкторських розробок, а також збільшення «людського капіталу».

- Максимальний прибуток – прибуток, що з точки зору економічної теорії описується як ситуація, в якій граничні витрати рівні граничним доходам. З практичної точки зору це такможливий прибуток в існуючих ринкових умовах.

1.2 Особливості формування прибутку підприємства

На сьогоднішній день прибуток є одним із головних факторів вдалої діяльності установи, що означає фінальний результат будь-яких видів роботи і джерелом приросту активу їх господарів. Нині кожне підприємство має на меті мати максимальний дохід від роботи, однак цього досягти можна досягти лише в результаті процесу управління цим процесом.

Головним фактором діяльності будь-якого підприємства є його прибуток. Дохід є джерелом соціаль-економічного розвитку виробництва, а також виступає в якості оцінюючої функції. Дохід також виступає в якості джерела розширення виробництва.

Нинішній порядок перерозподілу прибутку має відповідати сучасному етапу становлення ринкових відносин, тобто відповідна установа передбачає свою участь при утворенні державного бюджету, а от решта від доходу має бути поділена між власником підприємства і господарем позики та решти фінресурсів згідно договору.

Результативне функціонування будь-якого підприємства в сучасних ринкових умовах визначається як можливість приносити прибуток на достатньому рівні для покриття витрат та формування доходу. Тобто, дохід є остаточним фінансовим результатом діяльності установи, зокрема означає абсолютну ефективність роботи установи.

Більшість науковців, зокрема Овчарик В., вважають, що при утворенні доходу має значення ціль підприємства, виробничі і фінансові підприємства, а

також облікова політика в області ведення бухобліку та податків. Водночас показники фінрезультатів роботи фірми відображають компетентність керівничого складу та саму якість процесу управління. У той же час одними з головних моментів у процесі управління доходу є державне правове нормативне регулювання питань процесу формування доходу, а також внутрішній механізм формування та розподілу прибутку підприємства та система відповідних методів управління доходом.

Слід зазначити при цьому, що тільки після продажу чистий дохід вже виступає в ролі прибутку. Після отримання доходу фірма сплачує до бюджету податок на прибуток та відновлює власний капітал, при цьому утворюючи резервний капітал, здійснюють відповідні виплати згідно законодавства. Нерозподілений прибуток перерозподіляється між власниками установи відповідно до установчої документації.

Водночас у процесі прийняття рішень щодо перерозподілу чистого доходу підприємство має розуміти оптимальне спрямування додаткових фінресурсів на виробничо-технічний та соціальний розвиток, а також матеріальне заохочення акціонерів.

Об'єм реалізації доходу та відповідний рівень рентабельності буде залежати від виробничої, маркетингової та фінансової діяльності фірми.

При цьому процес визначення доходу і витрат, а відповідно і прибутку певним чином має залежність від концепцій капіталу та його збереження, які при цьому суб'єкт господарювання буде використовувати при складанні фінзвітів.

Під час здійснення аналізу фінрезультатів процес дослідження відбувається у двох аспектах. У першому випадку оцінюється ступінь досягнення мети та ефективність виробничої діяльності.

Другий має на меті визначити пріоритети вкладення капіталу відповідно до виду діяльності, а також масштабів у стратегічному і тактичному вимірах. Безперечно головним результатом будь-якої роботи є прибуток, отримання

якого дає можливість для подальшого збільшення об'ємів діяльності підприємства.

Тобто, саме ефективність фінансово-господарської діяльності безпосередньо має вплив абсолютну суму прибутку підприємства.

У сучасних умовах велике значення має процес виявлення резерву збільшення об'ємів продукції, зниження собівартості та збільшення прибутку. На збільшення доходу впливає збільшення об'єму реалізації продукції, зменшення витрат на її виробництво та процес реалізації, а також неможливість здійснення збитків та удосконалення самої продукції.

Одним із можливих резервів збільшення прибутку підприємства є збільшення об'єму реалізації продукції. Між доходом і об'ємом реалізації продукції є пряма взаємозалежність.

У той же час велике значення має вмiле уміння підприємства розпоряджатися прибутком. Пропорційний розподіл доходу буде головним стимулом для поліпшення економічних результатів, що у свою чергу дасть можливість зацікавити кожного працюючого у виробничому процесі.

Саме тому на установах потрібно реалізувати досить ефективні заходи аби здійснити аналіз підприємства та зробити відповідні рекомендації для утворення системи бухобліку та раціонального використання прибутку.

Тож як бачимо на фінансові результати мають вплив різні фактори фіндіяльності. Зрештою заради запобігання нераціональному використанні прибутку варто підвищити внутрішній аудит та сприяти введенню необхідних заходів щодо управлінського обліку.

Прибуток має важливе значення та є головним джерелом фінансування підприємства. Фінансово-господарська діяльність має бути направлена покращення показників діяльності підприємства. Прибуток є головним фактором економічного розвитку підприємства. Головними методами управління прибутком є державне та правове регулювання. Тож головними порадами щодо ефективного управління прибутком підприємства є здійснення

заходів стосовно аналізу діяльності всіх показників, які мають вплив на формування та оптимізацію прибутку.

Проаналізувавши науково-методичну літературу, зокрема погляди Шваба Л.І., можна говорити про те, що загальний фінпоказник діяльності підприємства визначається як частина виручки (доходу) після сплати всіх витрат на виробничу діяльність.

Доречно виділити головні особливості прибутку:

- є головною метою підприємницької діяльності;
- є не лише основою діяльності будь-якої установи, але і джерелом для економічного розвитку;
- є основним джерелом формування фінресурсів підприємства;
- є одним із істотних факторів ефективності підприємницької діяльності;
- є одним із механізмів захисту підприємства від банкрутства.

Слід виділити основні риси ринкової економіки:

- прибуток являє собою лише складову цілісного доходу підприємця, який можна отримати від операційної, фінансової чи операційної діяльності;
- прибуток є також складовою того доходу, який очікував отримати підприємець;
- водночас прибуток характеризує не всю частину доходу, а ту його частину, яка лишається після відрахування всіх витрат;
- прибуток є показником, що виражають у грошовій формі.

Як вже вище зазначалось, прибуток підприємства є важливою складовою не тільки діяльності та функціонування підприємства, але й запорукою розвитку держави.

Проаналізуємо обсяги сплати податку на прибуток підприємства у загальній структурі податкових надходжень на прикладі розвитку економіки у 2014-2018 рр. (табл. 1.1) [4]

Таблиця 1.1 - Структура податкових надходжень до Зведеного Бюджету України впродовж 2014-2018 рр. (млн. грн.):

Рік	Загальний обсяг податкових надходжень, млн. грн.	Податок на прибуток підприємств, млн. грн.	Частка податку на прибуток у загальному обсязі податкових надходжень, %	Відхилення (порівняно з попереднім роком)	
				Абсолютне (млн. грн.)	Відносне (%)
2014	355428	40201	11,3	-14793	-26,9
2015	507636	39053	7,7	-1148	-2,9
2016	650782	60223	9,3	21170	54,2
2017	821009	73481	9,0	13258	22,0
2018	1117604	95520	8,5	22039	29,99

Аналізуючи табл. 1.1 слід зазначити, що у 2014-2015 рр. помітне різке скорочення обсягу сплачених податків, що мають вплив на прибуток підприємств, до якого призвело погіршення політичної та економічної ситуацій в країні. У 2016-2017 рр. прослідковується незначне збільшення обсягу сплачених податків з прибутку підприємств в загальній структурі (9,3% та 9,0% відповідно), а в 2018 році – зменшення (8,5%), однак загальний обсяг податкових надходжень збільшився.

2 АНАЛІЗ МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ ПІДПРИЄМСТВА

2.1 Основні напрямки розподілу і використання прибутку підприємства

Прибуток підприємства підлягає розподілу, при якому має забезпечуватися як утворення доходів країни, так і покриття потреб установи по розширенню виробництва, матеріальному заохоченню робітників.

Поняття «розподіл» можна трактувати як направлення доходу до бюджету і по напрямкам використання на певній установі. На законодавчому рівні розподіл доходу можна регулювати у його частині, яка надходить до бюджету у формі податків та інших платежів. Тобто, прибуток підприємства має підпадати під розподіл: забезпечується як формування доходів держави, так і має бути спрямоване на розширення виробництва, фінансове заохочення співробітників та соціальний розвиток.

Проаналізувавши науково-методичну літературу, можна виділити наступні принципи розподілу доходу підприємства (див.рис.2.1).

На підприємстві під розподіл підпадає чистий прибуток, що залишається у розпорядженні підприємства вже опісля сплати податків та найважливіших платіжок. Ні один з органів, в тому числі держава, не можуть впливати на розподіл прибутку. Саме ринкові умови визначають головні направлення, куди використовується прибуток. У свою чергу конкуренція передбачає розширення виробництва та забезпечення потреб робочих колективів.

Рисунок 2.1 – Принципи розподілу доходу підприємства

Виділяють головні етапи поділу прибутку:

1 етап – розподіл загального доходу між державою і підприємством, здійснюється у формі сплати податку на прибуток;

2 етап – поділ чистого доходу, який використовується згідно рішення установи. Можна виділити наступні напрями чистого прибутку (див.рис. 2.2).

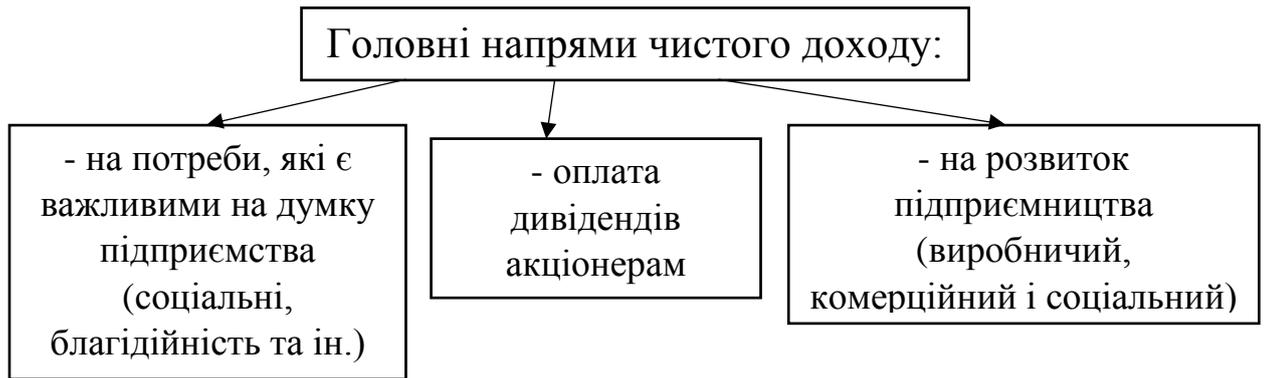

Рисунок 2.2 – Головні напрямки використання чистого доходу

Господарюючий суб'єкт самостійно визначає напрям, куди використовується та чи інша частина прибутку. Слід відзначити, що сам порядок розподілу доходу має бути зафіксоване в його статуті та положенні та затверджене керівництвом.

При формуванні напрямку прибутку на розвиток виробництва мають бути профінансовані і витрати на технічне переозброєння виробництва та освоєння нових технологій, фінансування обігових коштів, а також відбувається здійснення внесків на утворення статутних капіталів інших підприємств та фінансування концернів, до складу яких підприємство та відбувається погашення довгострокових кредитів, які були оформлені для розвитку виробничого розвитку.

При спрямуванні доходу на соціальний розвиток фінансуються наступні витрати: на будництво об'єктів культурно-побутового призначення; на утримання будівель і споруд, призначених для культурно-освітньої роботи серед працівників установ, на утримання таборів для відпочинку дітей, які є на балансі підприємства, для придбання путівок до будинів відпочинку для працівників.

Відповідно до статуту установи мають право використовувати дохід, який залишився у їхньому розпорядженні, на поповнення власного капіталу та

на резервний капітал. Сам дохід, що лишається після сплати податку та виплати дивідендів і зрештою спрямовується на підвищення власного капіталу, має назву тезаврованого. Тезаврація доходу відбувається по наступним позиціям:

- підвищення нерозподіленого прибутку;
- збільшення резервного капіталу.

Самі ж відрахування на формування фондів установа може здійснювати лише у тому випадку, якщо це передбачено установчими документами. При цьому дохід, який направлений на процес збільшення власного капіталу, може використовуватися на збільшення майна установи за рахунок фінансування об'єктів виробничого та невиробничого призначення.

При цьому нестача власних оборотних активів та певна дебіторська заборгованість може покриватися за рахунок резервного капіталу.

Проаналізувавши науково-методичну літературу, можна сказати, що досить часто вчені-економісти таке поняття як «прибуток» нерозривно пов'язують з однією з форм доходу, показником ефективності господарської діяльності.

Єдиного визначення поняття «прибуток» не існує у науково-методичній літературі. Тож важливим є питання формування прибутку підприємства у бухгалтерському обліку. [6].

Поняття «прибутку» досліджували багато науковців і кожен з них по-різному трактував дане поняття. Основні з них:

- прибуток – це різниця між сумою від реалізації та собівартістю продукції;
- дохід є винагородою підприємця за прийняття за певні рішення у відповідних умовах;
- дохід – надходження від господарської діяльності після покриття матеріальних витрат.

Зазвичай прибуток підприємства у бухгалтерському обліку розглядається як чистий фінрезультат звітного періоду з подальшим його розподілом, які відзначені в установчих документах підприємства.

Фінрезультат визначається за кожним видом діяльності підприємства із періодичністю, установленій в обліковій політиці.

В кінці звітного періоду рахунок 79 «Фінансові результати» обнуляється наступним чином. Під час отримання доходу нараховується податок на прибуток, визначається чистий фінансовий результат установи (нерозподілений).

Варто відзначити, що головними документами, які дають право на зміну в обліку щодо операцій з розподілу прибутку, є установчі документи або ж протоколи зборів засновників (учасників).

Тож можна визначити наступні напрями розподілу чистого прибутку:

- утворення резервного капіталу;
- покриття витрат за минулий період;
- виплата дивідендів;
- збільшення зареєстрованого капіталу.

Згідно статті 15 ЗУ [9] «Про господарські товариства» установа приводить щорічно формування резервного капіталу, сума якого має бути не менше 5 % від розміру чистого прибутку, і відповідати до обсягу, який має бути таким, як в установчих документах і водночас бути не менше ніж 25% від розміру статутного капіталу.

У той же час певні підприємства України можуть застосовувати заохочувальні фонди для своїх співробітників. З даного фонду можуть проводитись наступні нарахування:

- виплата премій згідно підсумів роботи за рік;
- подарунки до певних свят;
- путівки на санаторно-курортне лікування працівників;
- харчування працівників на підприємстві;

- здійснення доплат працівникам.

Господарюючі суб'єкти мають право окрім заохочувальних фондів, на власний розсуд формувати фонди для подальшого їх використання з метою отримання економічної ефективності розвитку установ.

Тож можемо підсумувати, що бажаним результатом будь-якої підприємницької діяльності є отримання прибутку. Покращенню ефективності діяльності може сприяти наступне:

- врахування всіх внутрішніх та зовнішніх факторів;
- контроль витрат.

2.2 Аналіз резервів збільшення прибутку підприємства

При визначенні поняття «резерви зростання прибутку» можна сказати, що це кількісні можливості збільшення прибутку, які є можливими завдяки збільшенню обсягів реалізації та відповідному зменшенню витрат на виробництво та реалізацію продукції, постійному зниженню позареалізаційних збитків, удосконаленню структури продукції.

Виділяють 3 етапи збільшення резервів прибутку:

1. Аналітичний — виявляється і кількісно оцінюються резерви;
2. Організаційний;
3. Функціональний — реалізація заходів і здійснення контролю за їх використанням.

використанням.

Важливе значення має аналіз випуску і реалізації продукції при розрахунку резервів зростання прибутку.

Головні резерви зниження витрат коштів на оплату праці є:

1. Запроваджені організаційно-технічні заходи, які забезпечують зростання продуктивності праці і зниження трудомісткості.
2. Зниження кількості працівників.

3. Уникнення непродуктивних виплат: за позаурочні години та ін.

Проаналізувавши науково-методичну літературу, можна сказати, що, важливе значення має розрахунок резервів зростання прибутку за рахунок збільшення обсягу реалізації вказаних видів продукції.

Слід звернути увагу на визначення резервів зростання прибутку за рахунок збільшення обсягу реалізації основних видів продукції.

Іншим дієвим резервом оптимізації тобто зростання прибутку є оптимізація витрат на оплату праці, в даному випадку – її зменшення. Але цей метод вкрай непопулярний з боку працівників, його використання обмежене законодавством про умови та оплату праці, тож керівництво, що намагається зберегти соціальний капітал свого підприємства, буде утримуватися від його використання або вдаватися до застосування цього методу лише у крайніх випадках при загрозі банкрутства.

3 ХАРАКТЕРИСТИКА ОСНОВНИХ ПАРАМЕТРІВ УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ ПІДПРИЄМСТВА НА ПРИКЛАДІ ТОВ «КРОЛЕВЕЦЬКИЙ КОМБІКОРМОВИЙ ЗАВОД»

3.1 Оцінка основних параметрів та результатів фінансово-господарської діяльності підприємства

На сьогодні для більшості установ характерна є оперативна форма керування фінансово-господарською діяльністю. Слід виділити наступні фактори критеріїв оцінювання фіндіяльності (див. рис.3.1).

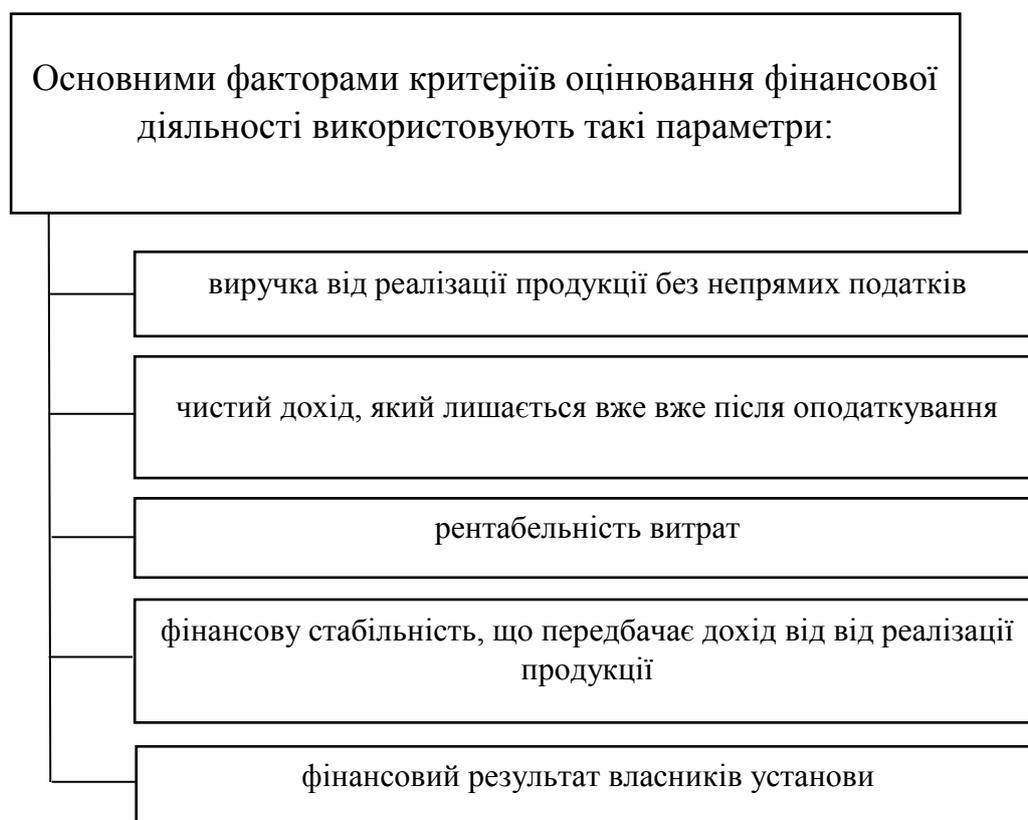

Рисунок 3.1 – Критерії дослідження фінансової діяльності підприємства

У процесі оцінювання ефективності фінансово-господарської роботи установи має бути використаний метод оцінювання досягнутого рівня показників установи відповідно до параметрів установи.

Слід звернути увагу на те, що аналіз та оцінювання установи є важливим фактором під час фінансових прогнозів. Під фінансовим станом мається на увазі забезпечення фінресурсами з подальшою ефективною діяльністю та своєчасного здійснення фінрозрахунків.

Метою оцінювання фінансово-господарської діяльності установи є пошук резервів підвищення виробництва як основи постійної діяльності установи і виконання ним відповідних обов'язків перед відповідними організаціями.

Інформаційною основою для оцінювання фінансово-господарської діяльності підприємства є отримані дані про баланс, звіт про фінрезультати, звіт про грошові кошти; звіт про власний капітал; дані статичної звітності.

Для аналізування фінстану установи використовується інформація як відкрита, так і закрита. Відкритою є та, що є у бухгалтерському звіті.

3.2 Особливості управління прибутком підприємства

Прибуток - це головний показник ефективності діяльності підприємства.

Слід зазначити, що від того, на скільки якісно проведено аналіз фінансових результатів, то буде визначено головні фактори, які забезпечують подальшу результативність діяльності підприємства.

Важливе значення для того, щоб показати фінансову стабільність підприємства, мають наступні показники:

1. Параметри фінстабільності (коефіцієнт фіннезалежності, коефіцієнт заборгованості, коефіцієнт фінансування, коефіцієнт маневреності та фінансової напруженості).

2. Параметри прибутковості (коефіцієнт рентабельності продаж та чистої рентабельності власного капіталу)

3. Параметри платоспроможності (ліквідності)

3.1. Коефіцієнт абсолютної, поточної та загальної ліквідності

4. Параметри ділової активності

4.1. Коефіцієнт оборотності активів

4.2. Коефіцієнт оборотності власного капіталу

Управління прибутком є вагомим серцевинним економіки господарюючого суб'єкта. Розподіл прибутку має велике значення при збільшенні ефективності виробництва. Досить складним є механізм розподілу прибутку на підприємствах колективної форми власності.

Важливе значення має дивідендна політика, яка передбачає задоволення загально виробничих інтересів підприємства у поєднанні з інтересами співвласників.

Рішення стосовно розподілу прибутку повинно орієнтуватись на об'єктивні чинники сьогодення. При розподілі прибутку потрібно вміти передбачати можливість акумуляції коштів для забезпечення джерел відтворення власного виробництва.

Водночас рішення про виплату дивідендів значною мірою визначається стадією життєвого циклу підприємства. Дивіденди — це прибуток, що надається у грошовій чи іншій формі. Дивідендний дохід — це дохід, який отримує установа. Інвестори значну увагу приділяють такому показнику, як коефіцієнт покриття дивідендів (Dividend Coverage).

Головні завдання досягнення успішності управління доходом:

- забезпечення максимізації доходу згідно ресурсу установи;
- забезпечення пропорційності між доходом та рівнем ризику;
- покращення ефективності матеріально-технічної бази та структури обігових коштів;

- сприяння відповідним виплатам необхідного рівня доходу на інвестований капітал господарям установи ;
- створення діючих програм, котрі мають на меті зацікавити працівників установи у результативній діяльності підприємства.
- збільшення прибутковості установи за рахунок зростання якості конкурентоспроможності товарів.

Зрештою вирішення завдань управління доходом підприємства відбувається за рахунок збільшення об'ємів діяльності діяльності або ж за рахунок зниження витрат.

Основна мета при ефективному управлінні прибутком підприємства, тобто отримання позитивного результату – гарного доходу, може бути досягнута шляхом дотримання наступних принципів:

Принцип інтегрованості з загальною системою управління підприємством означає, що будь-які наміри по управлінню зрештою впливають на об'єм по доходу.

Принцип безперервності, що передбачає важливістю діючої системи управління доходом, оскільки установ має постійний характер.

Принцип системності полягає в тому, що мета управлінських рішень є досягнення кращого економічного ефекту при існуючих обставинах.

Принцип комплексності забезпечує гарний результат формування прибутку.

Принцип динамічності правління має на меті, що зміни умов зовнішнього і внутрішнього середовища вимагають пристосування до перемін.

Принцип варіативності підходів до розроблення певних рішень є реальним лише в тому випадку, коли є декілька альтернативних сценаріїв розвитку роботи установи.

Принцип орієнтації на стратегічні цілі розвитку підприємства,

відповідно до якого управління доходом має відбуватися згідно стратегічних пріоритетів розвитку установи.

Ефективне функціонування механізму управління доходом

Значною перевагою розробленого інструментарію управління доходом є комплексне врахування оцінки ефективності процесу управління прибутком та на її основі реалізувати адекватні заходи менеджменту, спрямовані на покращення цього процесу.

В основі створення інтегральної та послідовної структури механізму управління доходом установи повинен бути покладений функціонально-ресурсний підхід, оскільки саме він формує раціональне підґрунтя для ефективного управління прибутком у довгостроковій перспективі.

Зрештою стабільне зростання доходу є можливим в результаті ефективного управління фінансами суб'єкта господарювання в цілому, зокрема після побудови ефективного механізму фінзабезпечення доходу при безпосередньому впливі відповідних інструментів і важелів.

Головним елементом системи менеджменту установи є механізм управління доходом, а також успішність досягнення стратегічних цілей на економічний розвиток підприємства.

Запровадження механізму управління доходом є прогресивним кроком, що дозволить забезпечити ефективний процес управління доходом установи.

3.3 Пропозиції щодо удосконалення управління прибутком підприємства на прикладі ТОВ «Кролевецький комбікормовий завод»

Діяльність установи в нинішніх умовах господарювання залежить від різних факторів, зокрема таких як вимоги споживачів до якості продукції, що випускається, та фінансова нестабільність, що відображаються на діяльності підприємства. Ось чому підприємство має ефективно реагувати на зміну

ринкової ситуації і вживати відповідних рішень в галузі планування та управлінням власним прибутком.

Прибуток – головна рушійна сила ринкової економіки ринкового типу та є основним мотивом діяльності підприємств [6, с. 37].

Для того, щоб зрозуміти як удосконалити управління прибутком підприємства, було проаналізовано діяльність ТОВ "КРОЛЕВЕЦЬКИЙ КОМБІКОРМОВИЙ ЗАВОД".

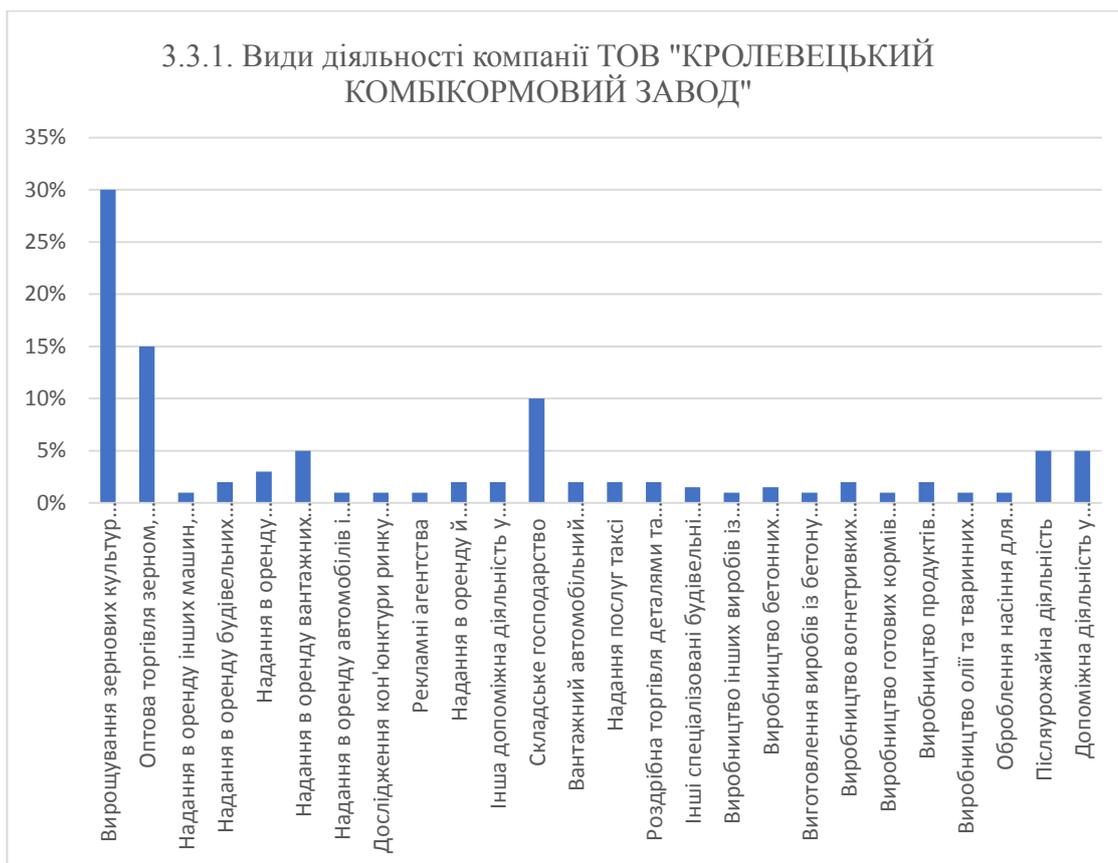
1. За даними Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (ЄДР), дата державної реєстрації ТОВ "КРОЛЕВЕЦЬКИЙ КОМБІКОРМОВИЙ ЗАВОД" (код 00686279) — 10.12.2007

2. Станом на 22.11.2021 компанія ТОВ "КРОЛЕВЕЦЬКИЙ КОМБІКОРМОВИЙ ЗАВОД" (код за ЄДРПОУ 00686279) має статус Зареєстровано.

3. За даними Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (ЄДР), станом на 22.11.2021 зареєстровано за адресою: 41300, СУМСЬКА область, КРОЛЕВЕЦЬКИЙ район, місто КРОЛЕВЕЦЬ, вулиця ТРАНСПОРТНА, будинок 34.

4. Види діяльності за КВЕД у ТОВ "КРОЛЕВЕЦЬКИЙ КОМБІКОРМОВИЙ ЗАВОД":

Станом на 22.11.2021, компанія ТОВ "КРОЛЕВЕЦЬКИЙ КОМБІКОРМОВИЙ ЗАВОД" має такі види діяльності (див. діаграму 3.3.1):

3.2 - Напрямки діяльності досліджуваного підприємства

ТОВ "КРОЛЕВЕЦЬКИЙ КОМБІКОРМОВИЙ ЗАВОД" є Товариством з обмеженою відповідальністю, є суб'єктом колективної власності, має статутний капітал, поділений на частини, розмір яких визначається статутними документами. Дане підприємство має успішну діяльність протягом трьох років (див. діаграму 3.3)

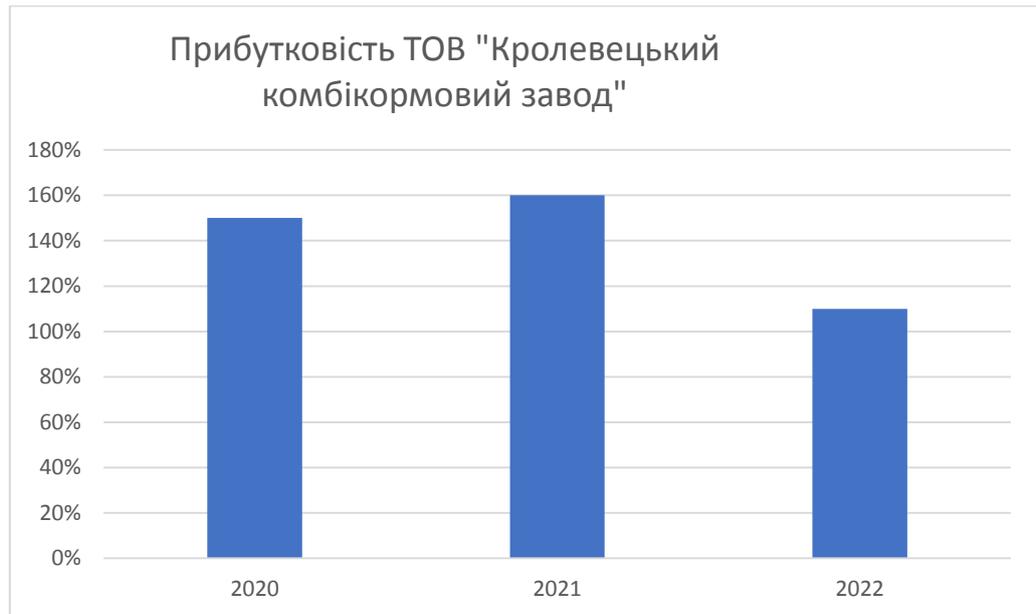

Рисунок 3.3 - Прибутковість ТОВ "Кролевецький комбікормовий завод"

Одним із напрямів, що сприяє розширити діяльність є впровадження грантів. Зокрема цим правом і може скористатися і ТОВ «Кролевецький комбікормовий завод».

Як один із методів покращення успішної діяльності підприємства є використання нових технологій виробництва. Однак зрозуміло, що для цього потрібно залучити певну суму коштів. На сьогоднішній день досить активно впроваджується державна програма - отримання грантів. Отримання гранту передбачає декілька напрямів, а саме:

1. «Робота: СВОЯ СПРАВА» (Створення або розвиток власного бізнесу).
2. «Робота: СВІЙ САД» (Створення або розвиток садівництва, ягідництва та виноградарства).
3. «Робота: СВОЯ ТЕПЛИЦЯ» (Створення або розвиток тепличного господарства).
4. «Робота: НОВИЙ РІВЕНЬ» (Створення або розвиток переробних підприємств).

Слід зазначити, що отримувачем гранту можуть бути фізичні особи – громадяни України (для них передбачені програми «Робота: СВОЯ

СПРАВА» та «Робота: НОВИЙ РІВЕНЬ»), а також фізичні особи-підприємці та юридичні особи, власниками яких є виключно фізичні особи-громадяни України.

Перш ніж пропонувати такому габаритному підприємству, як Кролевецький комбикормовий завод, використовувати грант в якості «фінансової подушки» для придбання нових технологій та розвитку нового напрямку роботи, то варто проаналізувати те, які фінанси пропонуються по кожному з грантів. У рамках програми «Робота: СВОЯ СПРАВА» пропонується до 150 тис. грн при створенні 1 роб.місця, а от 2 робочих місць – до 250 тис.грн. Отриманий грант, пов'язаний з садівництвом, передбачає одержання суми до 400 тисгрн на 1 га залежно від культури, при цьому площа для висадки насаджень може бути від 1 до 25 га. Термін користування коштами – 12 місяців. Водночас отриманий грант для створення власного або розвитку діючого переробного підприємства за державною програмою підтримки бізнесу за сприяння Мінекономіки, Мінцифри, Мінагрополітики та Ощадбанк передбачає максимальний розмір гранту – до 8 млн грн.

Тож проаналізувавши 4 види грантів та види діяльності Кролевецького комбикормового заводу, можемо сказати, що основними видами грантів, які можна використати є наступні: «Робота: Свій Сад» та «Робота: СВОЯ ТЕПЛИЦЯ». Варто указати, що Ощадбанк при цьому виступає посередником між клієнтом та державою у процесі одержання цих коштів. Кошти надаються на термін до 5 років та передбачається при цьому найм відповідної кількості робочих місць, сплату за їх податків та щомісячне обслуговування Тарифного пакету у розмірі 499 грн. При цьому та сума, яка не була сплачена протягом терміну використання коштів, має бути сплачена протягом зазначеного терміну після використання коштів.

Проект «Робота: Свій сад» може створюватися за умови дотримання основних вимог:

- Створення нових робочих місць;

- Проведення підприємницької діяльності після закінчення проекту висадки насаджень протягом не менше 5 років та здійснення протягом 5 років після початку проведення до державного бюджету платежів у вигляді сплати податків та зборів, зокрема пов'язаних з працевлаштуванням працівників відповідно до проекту втсадки насаджень. Для того, щоб отримати дані кошти потрібні такі дії:
- Складення проекту висадки насаджень;
- Подання заяви особисто через портал «Дія»;
- Протягом 15-ми робочих днів отримується рішення про надання гранту;
- Зрештою грант надається у безготівковій формі шляхом зарахування грошових коштів на рахунок, відкритий в Ощаді.

Програма «Робота: СВОЯ ТЕПЛИЦЯ» передбачає дотримання наступних вимог:

- створення щонайменше 40 нових робочих місць;
- проведення підприємницької діяльності після закінчення будівництва протягом не менше 3 років та сплачування протягом 3 років після початку сплати платежів до державного бюджету у вигляді податків та зборів, зокрема пов'язаних із працевлаштуванням працівників.

Даний проект передбачає отримання даних коштів при дотриманні наступних умов:

- складання проекту будівництва модульної теплиці з кошторисною документацією (відповідно до типового проекту);
- подача заяви особисто через портал «Дія»;
- протягом 15-ти робочих днів можна отримати рішення про надання гранту;
- і таки грант надається у безготівковій формі шляхом зарахування грошових коштів на рахунок, відкритий в Ощаді.

Також одним із методів розширення сфери діяльності підприємства у нинішніх умовах військового стану можна скористатися державними кредитними програмами «5,7,9».

Державна кредитна програма «Доступні кредити 5-7-9%» запроваджена за ініціативи Президента України та Прем'єр-міністра України з метою спрощення доступу мікро та малого бізнесу до банківського кредитування.

Мета програми:

1. 1-й напрям спрятиме розширенню діяльності мікро та малого підприємництва, збільшення обсягів виробництва, експорту, високотехнологічного виробництва, енергоефективності, впровадження інновацій, створенню нових робочих місць, імпортозаміщенню та поверненню трудових мігрантів до України.
2. 2-й напрям сприяє запобіганню виникненню та поширенню, локалізації та ліквідації спалахів, епідемій та пандемій коронавірусної хвороби в Україні, а також запобігання та подолання їх наслідків.
3. 3-й напрям має на меті рефінансування існуючої заборгованості в банках України за кредитами суб'єктів підприємництва.
4. 4-й напрям передбачає фінансування суб'єктів підприємництва - товаровиробників сільськогосподарської продукції для провадження сільськогосподарської діяльності.
5. 5-й напрям передбачає фінансування підприємців для запобігання агресії РФ та подолання її наслідків.

До позичальника за програмою «Кредити 5-7-9» ставляться наступні вимоги:

- I. Позичальник має бути резидентом України.
  1. ФОП має бути резидентом України.
  2. Юридичні особи теж мають бути резидентами України, водночас кінцеві власники теж мають бути резидентами України.
  3. Сільськогосподарський товаровиробник має бути суб'єктом господарювання державного сектора економіки або ж суб'єктом господарювання комунального сектора економіки.
- II. Виручка за рік має бути до 50 млн. євро (за напрямом 4-5 без обмежень по сумі).

- III. Вимоги до місця реєстрації: позичальники не можуть бути зареєстровані на тимчасово окупованих територіях та в населених пунктах на лінії зіткнення.
- IV. Строк діяльності підприємства-позичальника має бути від 12 місяців. При цьому поточна діяльність має бути прибутковою.
- V. Має бути відмінна репутація. Позитивна кредитна історія та відсутня заборгованість за податками/зборами.
- VI. Внутрішній кредитний рейтинг: не менше «В».
- VII. Власний внесок має бути наступним:
  - 7.1. В рамках кредитно-інвестиційних проектів – не менше 20%;
  - 7.2. В рамках кредиту під інвестиційний проект – не менше 30%;
  - 7.3. В інших випадках – мін 15%.

Розкрито сутність системи державного інвестиційного кредитування як об'єкта управління. Запропоновано напрями підвищення ефективності управління системою державного інвестиційного кредитування. Аргументовано необхідність державного стимулювання банківської інвестиційної активності та залучення банків до державно-приватного інвестиційного кредитування. Проаналізовано зарубіжний досвід використання податкового інвестиційного кредиту. Виявлено потребу систематичного контролю та моніторингу за діяльністю системи державного інвестиційного кредитування в Україні для підвищення ефективності управління нею.

Зрештою проаналізувавши науково-методичну літератур, можна сказати, що вдала система державного інвестиційного кредитування стає можливою за умови розширеного відтворення. На сьогодні досить поширеними є державні програми кредитування.

На сьогоднішній день є необхідність пошуку управлінських рішень, які дозволять підвищити ефективність системи державного інвестиційного кредитування. Ряд науковців, зокрема Дж. Деніелс, С. Долгов, Р. Вернон, Дж.

Майєр та інші зосереджують увагу на аналізі проблематики інвестиційної діяльності.

Значною прогалиною українського законодавства у сфері інвестиційного регулювання є фрагментарність законів та їхня занадто вузька тематика.

На нашу думку, всі аспекти державного інвестиційного кредитування необхідно систематизовано об'єднати.

Особливої популярності набуває практика державно-приватного партнерства у сфері державного інвестиційного кредитування.

Важливе значення має співпраця українських компаній з міжнародними організаціями щодо з'єднання інвестицій.

В сучасних умовах розвитку економіки України особливо необхідним є співпраця з міжнародними установами. Тож залучення іноземних інвестицій теж має безпосередній вплив на ефективність управління прибутком підприємства. Метою діяльності інвестиційних фондів є акумулювання коштів інвесторів для їхнього подальшого вкладення в подальшу успішну діяльність підприємства.

Неабияке значення має розвиток інвестиційного ринку. Слід зазначити, що інвестиційний ринок, який має здатність до конкуренції, таки зможе забезпечити розвиток банківської інвестиційної діяльності в нашій державі. Однак у процесі державного регулювання інвестиційного ринку варто звертати увагу на те, що він виступає в якості некономічного механізму фінвідносин. Важливим напрямом удосконалення управління фінансовою прибутковістю підприємства є впровадження практики використання державою податкового інвестиційного кредиту.

Тобто, для покращення зовнішньоекономічної роботи установи варто гарно проаналізувати інформацію на підприємстві, по контрагентам, по ситуації на ринку.

Головні шляхи підвищення ефективності роботи установи: організаційний, технологічний та ресурсний.

Організаційний напрям передбачає пошук можливостей покращення ефективності тих процесів, які здійснюються на підприємстві.

Технологічний напрям передбачає вирішення технологічних проблем на підприємстві.

Отже, головними факторами покращення ефективності роботи установи є: пришвидшення науково-технічного прогресу, покращення технічного рівня виробництва, інноваційні технології, покращення процесу управління та організації виробництва.

ВИСНОВКИ

Прибуток є головною економічною категорією задач підприємства. Прибуток установа може отримати лише в тому випадку, коли є в наявності у виробництві продукція, котра є цікавою для покупця. Тобто, успішність залежить від ефективності управління доходом. Актуальність теми дослідження ґрунтується на розумінні прибутку як джерела для продовження розвитку підприємства, зокрема покращення технологічного оснащення установи, розробка нових технологій. Неабияке значення мають постійні зміни в сучасному економічному середовищі.

Дохід визначається у грошовій формі так, як практика вартісного обліку головних показників господарської роботи установи – вкладеного капіталу, отриманого прибутку, отриманих затрат.

Зрештою, прибуток є винагородою за здійснення відповідної роботи з урахуванням її ризикованості.

Прибуток є основою фінансування розвитку установи, покращення його матеріально-технічної бази та самої продукції, а також забезпечення всіх форм інвестування.

Проаналізувавши дослідження багатьох економістів можна сказати, що управління доходом можна охарактеризувати як процес певних рішень. Не завжди на ці рішення звертається увага, тому слід підходити до самого процесу управління прибутком більш систематично.

Управління є складною системою, котра включає такі складові: планування прибутку, його аналіз, прогнозування та контроль за фактичними результатами. Кожна складова має свої завдання. Від об'єму прибутку має залежність і відповідна кількість завдань економічного, соціального та технічного напрямку. Дані завдання установа може вирішити лише після розподілу коштів за відповідними напрямками. На збільшення доходу впливає і правильне використання коштів.

Основною метою управління доходом є забезпечення найкращого добробуту господарів установу нинішньому та поточному періоді. Водночас тут мають поєднуватися інтереси власників, нашої держави та підлеглих установи.

У системі управління прибутком система може визначатися у напрямку орієнтирів роботи установи відповідно до аналізу, оцінки та прогнозування стану ринкового середовища.

Розроблення шляхів вирішення тактичних і стратегічних задач, а також пошук альтернативних варіантів управління прибутком є провідним елементом управління.

Дохід виконує ряд функцій, зокрема стимулюючу, фіскальну та функцію оцінювання. Дохід виступає індикатором ефективної діяльності господарюючого суб'єкта. Прибуток є вже кінцевим результатом діяльності підприємства.

Стимулююча функція прибутку передбачає фінансування діяльності підприємства. Фіскальна – прибуток є основним джерелом утворення бюджету держави. Зрештою ці відрахування доходять до держави податків.

До методів управління прибутком відносять:

- так звані економічні методи що передбачають спонукання;
- організаційно-розпорядчі методи засновані на застосуванні примусу;
- соціально-психологічні методи, що базуються на переконанні.

Економічні методи управління доходом передбачають систему заходів, за допомогою яких діяльність компанії спрямовується у потрібне русло. Тут використовуються всі важелі, зокрема економічне стимулювання, податки, цінову політику.

Організаційно-розпорядчі методи управління доходом установи базуються на відповідальності людей. Цей метод передбачає використання влади керівників і відповідальність підлеглих.

Соціально-психологічні методи управління прибутком на установі має ґрунтуватися на моральних цінностях людей. При цьому об'єктами управління є особисті якості людей, підготовка штату та їхня згуртованість.

Вибір методів управління прибутком установи може залежати від багатьох факторів, серед яких мета бізнесу, форми господарювання, масштаби підприємства, рівень підготовки кадрів, стан (кон'юнктура) ринку.

Зрештою проаналізувавши значний перелік науково-методичної літератури, можна сказати, що прибуток є головним завданням підприємства. Можемо зробити висновок, що мета дослідження досягнута. Нами було сформувано ряд пропозицій щодо джерел збільшення прибутків підприємства та їх ефективного використання. Сам дохід є результатом підприємницької діяльності установи та вміння раціонально розподіляти фактори виробництва. На ефективне управління доходом впливає значний перелік факторів, які описані у даній роботі.

У першому розділі досліджено теоретичні аспекти формування і використання прибутку підприємства, визначено сутність, види та функції прибутку як економічної категорії. У другому розділі роботи досліджено механізм управління прибутком підприємства та основні напрямки розподілу і використання прибутку підприємства. У третьому розділі досліджено основні параметри управління прибутком підприємства на прикладі ТОВ «Кролевецький комбікормовий завод», розроблено пропозиції щодо удосконалення управління прибутком підприємства на прикладі ТОВ «Кролевецький комбікормовий завод».

Зрештою можна сказати, що в результаті написання даної роботи було вирішено наступні завдання: провести аналіз механізму управління прибутком на підприємстві з подальшим виокремленням напрямів удосконалення управління прибутком на підприємстві; розглянути сутність управління прибутком, його інструменти; проаналізувати головні умови для забезпечення

ефективного управління прибутком; дослідити сутність, види та функції прибутку, як економічної категорії.

Зрештою, можна зробити висновок, що величина отриманого установою прибутку залежить від внутрішніх чинників так і від зовнішніх, зокрема від стану кон'юктури економіки країни в цілому. Все вищесказане доводить, що ефективність управління доходом є головним фактором господарської діяльності установи.

Список використаної літератури:

1. Попович Д. В., Славчаник О. Р. Удосконалення системи управління прибутком як умова ефективного функціонування підприємств. Молодий вчений. 2018. No 2. С. 746 – 749.
2. Воронкова Т. Є., Безпалько Н. Ю. Шляхи підвищення прибутковості підприємства в умовах нестабільного середовища. Інвестиції: практика та досвід. Київ, 2016. No 19. С. 42–44.
3. Денисенко Л. О., Кучерявенко Ю. О. Шляхи поліпшення процесу управління прибутком на підприємстві. Вісник КНУТД. 2014. No1. С. 145–153.
4. Савіна С. С., Гиренко Ю. В. Управління прибутком в системі фінансового менеджмента підприємства. Східна Європа: Економіка, Бізнес та Управління. 2018. Вип. 6. С. 321–324.
5. Мірошніченко О. Ю., Корконос Ю. В. Механізм управління прибутком вітчизняних підприємств. Бізнес-Інформ. 2014. No 5. С. 280–285.
6. Ткаченко Є. Ю. Сучасні підходи до управління прибутком промислового підприємства. Гуманітарний вісник ЗДІА. 2015. No 47. С. 270–276.
7. Мельник Г. С., Нестерук А. А. Теоретичні засади розробки механізму управління Формуванням прибутку підприємства. Глобальні та національні проблеми економіки. 2016. No4. С.458–462.
8. Хрупович С.Є. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: навчальний посібник для студентів усіх форм навчання напряму підготовки 6.030504 «Економіка підприємства», спеціальності: 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» Тернопіль, 2017.137 с.
9. Тульчинська С. О. Визначення доцільності фінансового оздоровлення підприємства на підставі оцінки фінансового потенціалу / С. О. Тульчинська, М. В. Нікітіна. Ефективна економіка No 4. – 2014. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua>.

- 10.Єпіфанова І.Ю., Гуменюк В.С. Фактори зростання прибутку підприємства. Науковий журнал Молодий вчений. Економічні науки. Херсон. 2016. № 7(34). С. 46–49.
- 11.Гуменюк В. С. Теоретичні основи управління прибутком підприємств. Електронний науково-практичний журнал Інфраструктура ринку. 2018. № 20. С. 50–55. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2018/20_2018_ukr/1.pdf.
- 12.Николишин С. Є. Прибуток підприємства та особливості управління ним. Науковий журнал Молодий вчений. Економічні науки. Херсон. 2017. № 2 (42). С. 299–303.
- 13.Кошельок Г. В. Методика проведення стрес-тестування ризиків грошових потоків підприємства. Електронний науковий журнал Приазовський економічний вісник. 2017. № 5 (05). С. 143 – 149. URL: http://rev.kpu.zp.ua/journals/2017/5_05_uk/5_05_2017.pdf.
- 14.Мартиненко В. П., Кушик І.Л. Оцінка управління процесом формування прибутковості суб'єкта господарювання. Електронний науково-практичний журнал Інфраструктура ринку. 2018. № 17. С. 163 – 168. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2018/17_2018_ukr/29.pdf.
- 15.Куцик П. О. Головацька С.І. Оцінка ефективності контролінгу у системі управління підприємства Економічний аналіз: зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол.: О. В. Ярощук (голов. ред.) та ін. – Тернопіль: Видавничополіграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка», 2017. Том 27. № 2. С. 145-155. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecan_2017_27%282%29__21.
- 16.Ніпіаліді О. Практика управління прибутком підприємств в умовах проциклічності економіки. Міжнародний науковий журнал. 2016. № 3. С. 19 – 30.

- 17.Гринів Л. В., Вачіль О.П. Методи оцінки ефективності прийняття управлінських рішень в умовах невизначеності Вісник Прикарпатського університету. Економіка. 2015. Випуск XI. С. 292 – 296.
- 18.Сьомкіна Т. В., Гужавіна І.В., Згурська О.М. Методологічні засади управління прибутком торгівельного підприємства. Економіка. Менеджмент. Бізнес. 2020. № 1 (31). С. 107 – 113. DOI: 10.31673/2415-8089.2020.011713.
- 19.Стрішенець О. Аналітичні підходи до управління прибутком на підприємстві. Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. 2018. № 2. С. 18-25. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/echscenu_2018_2_5/.
- 20.Старко І.Є., Канцір І.А., Шевчук М.П. Сучасна парадигма управління прибутковістю. Підприємництво та інновації. 2019. Випуск 10. С. 82-86. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pidinnov_2019_10_14.
- 21.Єпіфанова І.Ю., Гуменюк В.С. Фактори зростання прибутку підприємства. Науковий журнал Молодий вчений. Економічні науки. Херсон. 2016. № 7(34). С. 46–49.
- 22.Гуменюк В. С. Теоретичні основи управління прибутком підприємств. Електронний науково-практичний журнал Інфраструктура ринку. 2018. № 20. С. 50–55. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2018/20_2018_ukr/1.pdf.
- 23.Николишин С. Є. Прибуток підприємства та особливості управління ним. Науковий журнал Молодий вчений. Економічні науки. Херсон. 2017. № 2 (42). С. 299–303.
- 24.Кошельок Г. В. Методика проведення стрес-тестування ризиків грошових потоків підприємства. Електронний науковий журнал Приазовський економічний вісник. 2017. № 5 (05). С. 143 – 149. URL: http://rev.kpu.zp.ua/journals/2017/5_05_uk/5_05_2017.pdf.
- 25.Мартиненко В. П., Кушик І.Л. Оцінка управління процесом формування прибутковістю суб'єкта господарювання. Електронний науково-практичний

- журнал Інфраструктура ринку. 2018. № 17. С. 163 – 168. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2018/17_2018_ukr/29.pdf.
26. Куцик П. О. Головацька С.І. Оцінка ефективності контролінгу у системі управління підприємства Економічний аналіз: зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол.: О. В. Ярощук (голов. ред.) та ін. – Тернопіль: Видавничополіграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка», 2017. Том 27. № 2. С. 145-155. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecan_2017_27%282%29__21.
27. Ніпіаліді О. Практика управління прибутком підприємств в умовах проциклічності економіки. Міжнародний науковий журнал. 2016. № 3. С. 19 – 30.
28. Гринів Л. В., Вачіль О.П. Методи оцінки ефективності прийняття управлінських рішень в умовах невизначеності Вісник Прикарпатського університету. Економіка. 2015. Випуск XI. С. 292 – 296.
29. Сьомкіна Т. В., Гужавіна І.В., Згурська О.М. Методологічні засади управління прибутком торгівельного підприємства. Економіка. Менеджмент. Бізнес. 2020. № 1 (31). С. 107 – 113. DOI: 10.31673/2415-8089.2020.011713.
30. Стрішенець О. Аналітичні підходи до управління прибутком на підприємстві. Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. 2018. № 2. С. 18-25. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/echcenu_2018_2_5/.
31. Старко І.Є., Канцір І.А., Шевчук М.П. Сучасна парадигма управління прибутковістю. Підприємництво та інновації. 2019. Випуск 10. С. 82-86. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pidinnov_2019_10_14.